

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АПК УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Кюрчев В.М., д.т.н., проф.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Розвиток аграрного сектору та харчової промисловості в Україні - запорука продовольчої стабільності нашої держави, один з ключових шляхів виходу з кризової ситуації. Сучасність диктує нові стандарти якості готової продукції. В таких умовах зростають вимоги споживачів харчової продукції до її якості та безпеки, що ставить нові завдання перед підприємствами аграрної галузі.

Драматичність сьогодення в АПК України обумовлена стійким погіршенням екологічної ситуації в результаті привнесення в навколишнє середовище нових, не характерних для нього фізичних, хімічних, біологічних контамінантів. Основні шляхи їх надходження в харчові продукти є наслідком використання агресивних агротехнологій. На всіх етапах виробництва продукції відбувається вплив зовнішніх факторів, які провокують зниження якості і безпеки готового продукту. Рівень їх впливу різний залежно від умов і методів господарювання агропромислових підприємств. Активізація сільськогосподарської діяльності є одним з головних джерел хіміко-токсикологічного перевантаження природного середовища, що негативно відображається на якості продуктів харчування та призводить до наростання негативних тенденцій в стані здоров'я населення.

Масштабність забруднення та деградації головних складових біосфери вимагає і потребує пошуку ефективних шляхів вирішення цієї проблеми в аграрному секторі. Для стійкого розвитку сфери виробництва та переробки продукції сільського господарства вкрай необхідно оптимізувати умови взаємодії людини з природними екосистемами. Це потребує вирішення складного комплексу науково-прикладних завдань. Актуальними є теоретичні засади та практичні механізми трансформування агровиробників на екологічні форми господарювання.

Екологізація агропромислового виробництва передбачає значні витрати, а це суперечить економічним інтересам виробників. Існуючий механізм виплат за забруднення екосистеми часто не відповідає вимогам часу, оскільки розміри штрафів значно нижчі за обсяги завданих збитків. За рівнем відходів аграрні галузі займають такі позиції: тваринництво - 56 %, рослинництво - 36%, птахівництво - 4%; переробні галузі - 4%.

В Україні на державному рівні впроваджується ряд заходів щодо зниження шкідливого впливу засобів хімізації пестицидів. Санітарне законодавство регламентує і контролює застосування пестицидів. Кожного року переглядається і затверджується перелік хімікатів, рекомендованих для використання в аграрному секторі. Високотоксичні отруйні препарати замінюються менш токсичними. Держслужбами контролюється виробництво, транспортування, зберігання та використання всіх отрутохімікатів. В сертифікованих лабораторіях відбувається ретельний контроль безпеки продуктів харчування. Крім того, розроблено список отрутохімікатів з гранично допустимою нормою вмісту їх в продуктах харчування. Удосконалюються засоби звільнення продукції від залишкового вмісту пестицидів. Багато уваги приділяється продуктам, що мають велику питому вагу в структурі харчування населення.

Проблему безпеки та якості харчової продукції необхідно вирішувати як на державному рівні, так і регіональному. Слід радикально змінити підхід до сертифікації продукції сільського господарства. Це глобальне завдання, а його вирішення потребує багато часу. Моніторинг або комплекс регулярних спостережень за екологічною чистотою і ступенем забруднення сільськогосподарської сировини і продуктів харчування чужорідними контамінантами передбачає не лише роботу нормативної бази, а й підготовку висококваліфікованих фахівців-аналітиків. Лише науково обґрунтований комплекс інноваційних рішень щодо перспективи розвитку агропромислового виробництва зможе забезпечити адаптацію до складних умов сьогодення і створити фундамент для конкурентного потенціалу АПК.